

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის

KA060145453991314

ბრძანება №613

ქ. თბილისი

07 / ოქტომბერი / 2014 წ.

საქართველოს რეგიონალური განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის საერთაშორისო მნიშვნელობის მცხეთა-სტეფანწმინდა-ლარსის საავტომობილო გზის 125-ე კმ-ზე მდ. ჩხერეზე ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის დამტკიცების შესახებ

„გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის „კ“ ქვეპუნქტისა და ამავე მუხლის და მე-4 პუნქტის საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. დამტკიცდეს, საქართველოს რეგიონალური განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ წარმოდგენილ საერთაშორისო მნიშვნელობის მცხეთა-სტეფანწმინდა-ლარსის საავტომობილო გზის 125-ე კმ-ზე მდ. ჩხერეზე ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა № 47; 06.10.2014 წ;
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა გაცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. საქართველოს რეგიონალური განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა უზრუნველყოს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით (№ 47; 06.10.2014 წ) გათვალისწინებული პირობების შესრულება;
4. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს საქართველოს რეგიონალური განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტს;
5. ბრძანება ძალაში შევიდეს საქართველოს რეგიონალური განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
6. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოში - საქართველოს მთავრობაში (თბილისი, ინგოროყვას ქუჩა N7) ან თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საკმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

საფუძველი: გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების დეპარტამენტის უფროსის თამარ შარაშიძის მოხსენებითი ბარათი; საქართველოს რეგიონალური განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის წერილი (№ 02-12/6495; 22.09.2014 წ.).

მინისტრი

ელგუჯა ხოკრიშვილი

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების
დაცვის სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND NATURAL RESOURCES OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გულუზს ქ. 6, ტელ: 272-72-00, 272-72-20 ფაქსი: 272-72-37

ეკოლოგიური ექსპერტიზის
დასკვნა პროექტზე

№ 47

6 ოქტომბერი 2014 წ.

I საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება – საერთაშორისო მნიშვნელობის მცხეთა-სტეფანწმინდა-ლარსის საავტომობილო გზის 125-ე კმ-ზე მდ. ჩხერეზე ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობა და ექსპლუატაცია.
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი – საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი. ქ. თბილისი, ალ. ყაზბეგის გამზ. № 12
3. საქმიანობის განხორციელების ადგილმდებარეობა – ყაზბეგის მუნიციპალიტეტი.
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 23.09.2014 წ
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – „კოქს კონსალტი“ GMBH.

II ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

რეგიონალური განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით წარმოდგენილია საერთაშორისო მნიშვნელობის მცხეთა-სტეფანწმინდა-ლარსის საავტომობილო გზის 125-ე კმ-ზე მდ. ჩხერეზე ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების (გზმ) ანგარიში.

საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე საერთაშორისო მნიშვნელობის მცხეთა – სტეფანწმინდა – ლარსის საავტომობილო გზის 125-ე კმ-ზე, დაბა ყაზბეგის გასასვლელიდან დაახლოებით 400 მეტრში, განლაგებულია მდინარე ჩხერეს ჭალაში. აღსანიშნავია, რომ გზმ-ს ანგარიში წარმოადგენს, მხოლოდ სახიდე გადასასვლელის გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას და მასში არ არის განხილული გზის სავალი ნაწილის ის მონაკვეთები, რომლებიც წარმოადგენს სახიდე გასასვლელის ე.წ. მისასვლელ მონაკვეთებს.

გზმ-ს ანგარიშის თანახმად:

ამჟამად მიმდინარეობს მცხეთა-სტეფანწმინდა-ლარსის საავტომობილო გზის რიგი მონაკვეთების სარეაბილიტაციო სამუშაოები. გზის რეაბილიტაციიდან გამომდინარე არსებული საავტომობილო ხიდი ვერ უზრუნველყოფს უსაფრთხოების და ტექნიკური ნორმებით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს და საჭიროა ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობა, რომელიც უზრუნველყოფს მოსახლეობის უსაფრთხო და ეფექტურ სატრანსპორტო გადაადგილებას საერთაშორისო მნიშვნელობის ტრასაზე. გაუმჯობესებული სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურა უზრუნველყოფს ადგილობრივი მოსახლეობის უკეთ ინტეგრაციას ქვეყნის მთელ სოციალურ-ეკონომიკურ სისტემაში და ბაზრების, მარაგებისა და მომსახურების უკეთეს მისაწვდომობას. ამ გზის მშენებლობით ხორციელდება სტეფანწმინდის და მთლიანად ყაზბეგის რაიონის და საზღვრისპირა ინფრასტრუქტურის (საბაჟო-გამშვები პუნქტი, სასაზღვრო პოლიციის ბაზა) დაკავშირება საქართველოს ცენტრთან და ქვეყნის სხვა რეგიონებთან, რაც მნიშვნელოვნად განაპირობებს მათ შეუფერხებელ ფუნქციონირებას და ადგილობრივი მოსახლეობის სოციალური, ეკონომიკური და კულტურული განვითარების პერსპექტივებს. მნიშვნელოვანი სოციალური ეფექტი ექნება ასევე ტურისტული ნაკადების ზრდას.

პროექტირების შემდგომ, საერთაშორისო სტანდარტების გათვალისწინებით შეიცვალა გზის დიზაინი (მოხვევის კუთხე, დახრილობის სტანდარტები, უსაფრთხოების ნორმები). აქედან გამომდინარე, დაგეგმილი მარშრუტი სცილდება არსებულ ხიდის ტრასას.

ანგარიშში წარმოდგენილია მხოლოდ არაქმედების ალტერნატივა, რომელიც გულისხმობს პროექტის განუხორციელებლობას, ანუ სახიდე გადასასვლელის არსებული მდგომარეობით ექსპლუატაციას. აღსანიშნავია რომ გარემოსდაცვითი კუთხით არსებული ხიდის ტერიტორია არ განეკუთვნება მაღალი სენსიტურობის არეალს. აღსანიშნავია, ასევე ის გარემოებაც, რომ აღნიშნული ტერიტორიები ღარიბია ფლორისტული და ფაუნისტური სახეობებით. სოციალურ და ეკონომიკურ ასპექტების შეფასებით დადგინდა, რომ პროექტის არ განხორციელების ალტერნატიული ვარიანტი უარყოფითი ნიშნის მატარებელია, შესაბამისად - უგულვებელყოფილ იქნა.

ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით დაიგეგმა მდ. ჩხერეზე ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობა. აღნიშნული გადაწყვეტილება მიღებული იქნა ასევე იმის გათვალისწინებითაც, რომ დაგეგმილი მონაკვეთი უსაფრთხოა მიდებარე ტერიტორიებზე დასახლებულთათვის. ხიდის სავალი ნაწილის გაბარიტი (თვალამრიდიდან თვალამრიდამდე) დანიშნულია 9.0 მეტრი სიდიდით, რომელიც ორივე მხარეს შეიცავს 1,25 მ სიგანის უსაფრთხოების ზოლებს. გზის სავარის სრული სიგანე 7.5 მეტრს. ხიდი შედგება სამი 21 მეტრიანი მალისგან და მისი სიგრძე იქნება 63 მ.

ხიდის ბურჯები შერჩეულია ე.წ. ბრტყელი საძირკვლით, რომელიც გარემოსდაცვითი კუთხით და ტექნოლოგიურად მარტივი შესასრულებელია ე.წ. ხიმინჯოვან ბურჯებთან შედარებით.

სადრენაჟო სისტემის პროექტირება მოხდება ჰიდრაულიკური გამოთვლების შედეგებზე დაყრდნობით. გამოთვლა ჩატარდა ისეთი მეთოდების გამოყენებით, რომლებიც ითვალისწინებს ჰიდრაულიკურ გამტარუნარიანობას, სატრანსპორტო მოძრაობის უსაფრთხოებას, კონსტრუქციულ ერთიანობას, პრაქტიკული მოვლა-შენახვის და არქიტექტურული ესთეტიკის საკითხებს. წყლის საპროექტო ხარჯის გამოთვლა მოხდა რაციონალური მეთოდის გამოყენებით, რომელიც ანალოგიურია მეთოდისა, რომელიც გამოიყენება გზის მონაკვეთებზე ხარჯის სანგარიშოდ.

სამშენებლო სამუშაოების შესასრულებლად დაგეგმილია დამხმარე ობიექტებისა და შენობა-ნაგებობების მოწყობა, რომელთა პროექტირებას და მშენებლობას უზრუნველყოფს კონტრაქტორი. დამხმარე ობიექტების კომპლექსი მოიცავს საცხოვრებელ ბანაკს და ავტომეურნეობას. შერჩეულ ტერიტორიაზე დაპროექტება მოხდება საქართველოში მოქმედი ნორმატიული დოკუმენტების მიხედვით. მშენებლობის პროცესში დასაქმებული პერსონალის მაქსიმალური რაოდენობა სავარაუდოდ 80-100 კაცი იქნება. მშენებლობა იწარმოებს ვახტური მეთოდით. ყოველდღიურად სამშენებლო სამუშაოებს შეასრულებს მაქსიმუმ 60 ადამიანი.

სამშენებლო სამუშაოების შესასრულებლად საჭირო ინერტული მასალების შემოტანა დაგეგმილია რეგიონში არსებული ლიცენზირებული კარიერებიდან, ან მოხდება შესაბამისი ლიცენზიის მოპოვება. ხიდზე გზის საფარისთვის საჭირო ასფალტბეტონის შემოტანა მოხდება მიმდებარედ, რამოდენიმე კილომეტრში არსებული ასფალტის ქარხნიდან ხელშეკრულების საფუძველზე ან საქმიანობის განმახორციელებელი მოაწყობს მცირე მობილურ ქარხანას, რომლისთვისაც მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად აიღებს შესაბამის ნებართვას.

მშენებლობის პერიოდში წყალმომარება გათვალისწინებულია, როგორც სასმელ-სამეურნეო მიზნებისთვის, ასევე ტექნიკური მიზნებისთვის. სასმელ-სამეურნეო მიზნებისათვის წყალი აღებული იქნება ადგილობრივი მიწიქვეშა მტკნარი წყლებიდან, რისთვისაც მოხდება შესაბამის სამსახურთან შეთანხმება. მოეწყობა რეზერვუარი, საიდანაც თვითდინებით მოხდება წყლის მიწოდება ობიექტებზე.

სამეურნეო-ფეკალური წყალშაშვებისთვის გათვალისწინებულია სამშენებლო ბანაკის ტერიტორიაზე ბიოლოგიური გაშენდის, სეპტიკის მოწყობა. სეპტიკის გავლის შემდეგ მოხდება ჩამდინარე წყლის დეზინფექცია და ზედაპირული წყლის ობიექტში ჩაშვება.

ნავთობპროდუქტებით ნიადაგის და წყალსატევების დაზინძურების მოსალოდნელი რისკის თავიდან აცილების მიზნით ავტოსადგომის ტერიტორია მოშანდაკდება და მოეწყობა სანიაღვრე წყლების შემკრები სისტემა. არსებობს სანიაღვრე წლების შეწონილი ნივთიერებებით და ნავთობპროდუქტებით დაზინძურების რისკი, ამიტომ შეკრებილი სანიაღვრე წყლებისათვის მოეწყობა ნავთობპროდუქტების დამკერი.

აღწერილია სამშენებლო სამუშაოების და ექსპლუატაციის პერიოდში ნარჩენების წარმოქმნის და მათი მართვის ღონისძიებები. დანართის სახით წარმოდგენილია ნარჩენების მართვის გეგმა, როგორც მშენებლობის ასევე ექსპლუატაციის პერიოდისთვის. მშენებლობის პერიოდში ბანაკის ტერიტორიაზე დაიდგმება ნარჩენების კონტეინერები საყოფაცხოვრებო ნარჩენების შესაგროვებლად. ნარჩენების გატანა მოხდება ადგილობრივ სამსახურებთან გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე.

წარმოდგენილია პროექტის ბუნებრივი გარემოს აღწერა, რომლის ფარგლებშიც მიმოხილულია კლიმატის; გეომორფოლოგიური პირობების და გეოლოგიური აგებულების შესახებ ინფორმაცია; ჰიდროლოგია; ლანდშაფტი და ფლორა; ფაუნა.

წარმოდგენილია სოციალური ზემოქმედების ანალიზი, სადაც მიმოხილულია სოციალური გარემოს აღწერა და მასზე ზემოქმედება.

ანგარიშში აღნიშნულია, რომ ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედება არ იქნება მნიშვნელოვანი, არც მშენებლობის და არც ექსპლუატაციის ეტაპებზე პროექტის მასშტაბიდან. მშენებლობის პერიოდში წარმოქმნილი მტვრის ემისიების შემცირება მოხდება პერმანენტული მორწყით. საყოფაცხოვრებო ბანაკისათვის შეთანხმებული იქნება შესაბამის სამსახურთან ჰაერდაცვითი დოკუმენტაცია.

ზემოქმედების მასშტაბები მცირეა ხმაურთან დაკავშირებითაც და მითითებულია, რომ ხმაურის დონე არ გადააჭარბებს ზღვრულად დასაშვებ ნორმებს.

სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე, სამშენებლო დერეფნის და დამხმარე სამშენებლო ობიექტების განთავსების ადგილების დაზუსტების შემდეგ, მოხდება დამატებითი შესწავლა დაზუსტებულ დერეფანში და შედგება ნიადაგის ჰუმუსოვანი ფენის მოხსნის, დროებითი დასაწყობების და რეკულტივაციის გეგმა, რომელშიც რაოდენობრივად იქნება განსაზღვრული სხვადასხვა საპროექტო უბანზე მოსახსნელი და დასასაწყობებელი ნიადაგის ჰუმუსოვანი ფენის მოცულობა. დადგინდება ასევე ის უბნები, რომელთა რეკულტივაციისათვის ან ანტიეროზიული მცენარეული საფარის შექმნისათვისაც გამოყენებულ იქნება მოხსნილი და დროებით დასაწყობებული ნიადაგის ჰუმუსოვანი ფენა. განხორციელდება ყველა იმ მიწის ნაკვეთების GIS

(გეოინფორმაციული სისტემები) კოორდინატების დადგენა, მიუხედავად მუდმივი ან დროებითი სარგებლობისა, სადაც განხორციელდება ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა. ნიადაგის ჰუმუსურ ფენაზე არ განხორციელდება სამუშაოები, თუ ადგილი აქვს შემდეგ გარემოებებს: ნიადაგის ფენა გაყინულია; წვიმის ან თოვის დროს; ნიადაგის ფენა გაჟღენთილია წყლით.

ზედაპირულ და მიწისქვეშა წყლებზე ზემოქმედება, სამშენებლო სამუშაოების პერიოდში შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების გატარების შემდეგ არ იქნება მნიშვნელოვანი.

საკვლევი უბნის ფარგლებში საშიში გეოლოგიური მოვლენებიდან მოსალოდნელია ღვარცოფი, ასევე გვერდითი და სიღრმული ეროზიული პროცესები (ანგარიშში არ არის შეფასებული მოსალოდნელი გეოდინამიკური პროცესების რისკი, შესაბამისად არ არის დაგეგმილი შემარბილებელი/პრევენციული ღონისძიებები).

ვინაიდან მდ. ჩხერი ღვარცოფულ მასას ტოვებს შესართავთან, სადაც მისი კალაპოტის ქანობი მკვეთრად ეცემა და სადაც გათვალისწინებულია ახალი სამანქანო ხიდის მოწყობა, აუცილებელი იქნება ღვარცოფული ნაკადის გავლის შემდეგ ხიდის დეტალური დათვალიერება და შესაბამისი გაწმენდითი სამუშაოების ჩატარება.

საპროექტო დერეფანში არ არის გამოვლენილი ფლორისტული თვალსაზრისით მაღალენსიტიური ადგილები. საპროექტო უბანი ძლიერ ტრანსფორმირებულ ლანშაფტებს მიეკუთვნება. სარეაბილიტაციო სამუშაოების სპეციფიკიდან გამომდინარე, არ არის მოსალოდნელი ზემოქმედება ლანდშაფტზე და მცენარეულ საფარზე. გზმ-ს კვლევის პროცესში საპროექტო უბანზე არ არის აღმოჩენილი წითელი ნუსხის მცენარეთა სახეობები. უშუალოდ სამშენებლო სამუშაოების დაწყების წინ, სამშენებლო დერეფნის ფარგლებში განხორციელდება წინასამშენებლო კვლევა. აღნიშნული კვლევა არ არის განპირობებული გზმ-ში მოცემული მონაცემების არასრულყოფილობით, არამედ წარმოადგენს გარემოსდაცვითი მართვის გეგმის ნაწილს და მისი მიზანია უშუალოდ მშენებლობის წინ, დაზუსტებულ უბნებზე საფრთხეების გადამოწმება.

საპროექტო ტერიტორიის ადგილმდებარეობის გათვალისწინებით ზემოქმედება ფაუნისტურ გარემოზე არ იქნება მნიშვნელოვანი, თუმცა სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე განხორციელდება შესაბამისი კვლევა ინფორმაციის გადამოწმების მიზნით. საჭიროების შემთხვევაში დაიგეგმება შემარბილებელი ღონისძიებები, რომელიც შეთანხმდება გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან.

წინასამშენებლო კვლევა დაგეგმილია ამფიბიებისა და იქტიოფაუნის კუთხითაც. შესაბამისად, მათი არსებობის დაფიქსირების შემთხვევაში მოხდება მათი იდენტიფიკაცია და დაისახება შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები.

დაგეგმილი ხიდის სამუშაოების წარმოება დაშორებულია დაცული ტერიტორიებიდან, შესაბამისად ზემოქმედებას ადგილი არ ექნება.

ზემოქმედება არ არის მოსალოდნელი კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე.

უმნიშვნელოა გარემოზე კუმულაციური ზემოქმედების მასშტაბები, შესაბამისად რაიმე ღონისძიებების გატარება არ იგეგმება.

დაგეგმილია მშენებლობის პერიოდში არქეოლოგიური ზედამხედველობის დაწესება, რაიმე არტეფაქტის დაფიქსირების შემთხვევაში სამუშაოები შეჩერდება და ეცნობება შესაბამის სამსახურებს.

სამუშაო უბნის ყველა მონაკვეთი (გარდა მონაკვეთებისა, რომლებიც მუდმივად დაკავებული იქნება ხელოვნური ნაგებობებით) აღდგენილი იქნება თავის საწყის მდგომარეობამდე (რელიეფი, ნიადაგის და მცენარეული საფარი). საჭიროების შემთხვევაში, განხორციელდება ანტიეროზიული ღონისძიებები: ანტიეროზიული თვალსაზრისით ეფექტიანი მცენარეული საფარი, დრენაჟი, ბერმები და სხვა დამხმარე საინჟინრო ნაგებობები.

წარმოდგენილია გარემოსდაცვითი მენეჯმენტის და მონიტორინგის გეგმების მატრიცა, როგორც მშენებლობის ასევე ექსპლუატაციის ფაზებისთვის.

გზმ-ს ანგარიშს არ ახლავს შესაძლო ავარიული სიტუაციების დეტალური გეგმა.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარების შედეგად გამოვლენილი პირობები ასახულია წინამდებარე დასკვნის III თავში.

III. პირობები

საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია:

1. უზრუნველყოს საქმიანობის განხორციელება გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშით წარმოდგენილი სქემის, ასევე გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი შემარბილებელი ღონისძიებების შესაბამისად, როგორც მშენებლობის ასევე ექსპლუატაციის ეტაპზე;
2. დაგეგმილი ხიდის მშენებლობის გამო საერთაშორისო მნიშვნელობის მცხეთა-სტეფანწმინდა-ლარსის საავტომობილო გზის არსებული მონაკვეთის რეკონსტრუქციის (გზის პარამეტრების ცვლილება) შემთხვევაში უზრუნველყოს „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი პროცედურების გავლა;
3. უზრუნველყოს სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე ავარიული სიტუაციების მართვის დეტალური გეგმის წარმოდგენა საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში, სადაც ასევე დეტალურად იქნება განხილული ინფორმაცია მოსალოდნელი საშიში გეოდინამიკური პროცესების განვითარების, მათზე რეაგირების და შემარბილებელი/პრევენციული ღონისძიებების შესახებ;
4. სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში წარმოადგინოს ინფორმაცია სამშენებლო ზანაკის (მოედნის) შესახებ, რომელიც უნდა მოიცავდეს მონაცემებს აღნიშნული ზანაკის განთავსების ადგილის, მიწის კატეგორის, ნიადაგური მდგომარეობის და ფართობის შესახებ. მათ შორის ზანაკის სქემატური ნახაზი ინფრასტრუქტურული ობიექტების განთავსების ჩვენებით;
5. უზრუნველყოს „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის N424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესრულება;
6. სამშენებლო სამუშაოების გაგრძელების სტაციონარული წყაროს მოწყობის შემთხვევაში, უზრუნველყოს შესაბამისი ჰაერდაცვითი დოკუმენტაციის შემუშავება და გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში შეთანხმება მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად (შეთანხმება უნდა მოხდეს საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ და არა მშენებელი კონტრაქტორის მიერ);
7. მშენებლობის ეტაპზე ზედაპირული წყლის ობიექტში წყალჩაშების შემთხვევაში, მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად უზრუნველყოს „ზღვრულად დასაშვები ჩაშების ნორმების პროექტი“-ს შემუშავება და გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან შეთანხმება (შეთანხმება უნდა მოხდეს საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ და არა მშენებელი კონტრაქტორის მიერ);
8. დაგეგმილი ხიდის სამშენებლო სამუშაოების დაწყების და ასევე ექსპლუატაციაში შესვლისთანავე აცნობოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს.

IV. დასკვნა

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ, ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით წარმოდგენილ საერთაშორისო მნიშვნელობის მცხეთა-სტეფანწმინდა-ლარსის საავტომობილო გზის 125-ე კმ-ზე მდ. ჩხერეზე ახალი სახიდე გადასასვლელის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით, საქმიანობა შესაძლებელია წინამდებარე დასკვნის III თავში გათვალისწინებული პირობებით.

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების
დეპარტამენტის უფროსი

თამარ შარაშიძე
(სახელი, გვარი)

ბ.ა.
(ხელმოწერა)